

Muistiot on korjattu 2.3.2020: Kysymykset 6 ja 7 päänimekkeiden merkitsemisestä yhdistetty kysymykseksi 6 ja RDA-ohjeiden tulkintaa on tarkistettu vastauksessa.

KUVAILEVAN METATIEDON ASIAANTUNTIJARYHMÄN KOKOUS

Aika: 5.2.2020 klo 10.00-16.00

Paikka: Kansalliskirjasto, Collan (Fabianian kokoushuone), Yliopistonkatu 1

Paikalla: Ville Huhtala (Helsingin yliopiston kirjasto), Katja Hyvärinen (Itä-Suomen yliopiston kirjasto), Sirpa Janhonen (Varastokirjasto), Sini Neuvonen (Espoon kaupunginkirjasto), Silja Saarikoski (Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto), Anne-Mari Salmela (Turun yliopiston kirjasto), Irina Vikman (Hämeen ammattikorkeakoulun kirjasto) ja Kiti Vilkki-Eriksson (Kansalliskirjasto)

Kutsuttuina asiantuntijoina: Minttu Hurme (Kansalliskirjasto), Katri Riiheläinen (Kirjastopalvelu)

Poissa: Pia Backman (Åbo Akademis Bibliotek), Minna Kantanen (Kansalliskirjasto), Anna Viitanen (Turun kaupunginkirjasto)

- 1. Kokouksen avaus ja KUMEn kokoonpano 2020-2021
- 2. Puheenjohtajan valinta
- 3. Työryhmän sihteeri
- 4. Edellisen kokouksen pöytäkirja
- 5. Ilmoitusasiat
- 6. KUMEn toimintakertomus 2019 ja toimintasuunnitelma 2020
- 7. KUMEn edustus SLM-sanastotyöryhmässä
- 8. Kuvailun asiantuntijaryhmien välinen yhteistyö ja sen tiivistäminen
- 9. Kuvailustandardiryhmän kokous 28.1.2020
- 10. Varastotietojen ohje
- 11. Kirjastojen kysymyksiä
 - 1) Kysymys: Osakentän \$I (Teoksen kieli) käyttö käännösteoksissa?
 - 2) Kysymys: Kun artikkelin kirjoittajat mainitaan nimiösivulla, mitä merkitään 245\$c osakenttään?
 - 3) Kysymys: Kaksi julkaisua, sama EAN koodi tai eri koko - kuvaillaanko vain yhtenä manifestaationa?
 - 4) Kysymys: Miten merkitään "Vertaisarvioitu", jos sitä ei löydy aineistosta?
 - 5) Kysymys: verkkoaineistojen eri tiedostomuodot - kuvailu samaan tietueeseen vai ei?
 - 6) Kysymys: Päänimekkeen merkitseminen: "Minusta. Minuksi." ja "LOIRI."
- 12. Kevään kokoukset

1. Kokouksen avaus ja KUMEn kokoonpano 2020-2021

Pia Backman (Åbo Akademis Bibliotek)
Ville Huhtala (Helsingin yliopiston kirjasto)
Katja Hyvärinen (Itä-Suomen yliopiston kirjasto)
Sirpa Janhonen (Varastokirjasto)
Minna Kantanen (Kansalliskirjasto)
Sini Neuvonen (Espoon kaupunginkirjasto)
Silja Saarikoski (Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto)
Anne-Mari Salmela (Turun yliopiston kirjasto)
Anna Viitanen (Turun kaupunginkirjasto)
Irina Vikman (Hämeen ammattikorkeakoulun kirjasto)
Kiti Vilkki-Eriksson (Kansalliskirjasto)

2. Puheenjohtajan valinta

Tämän kokouksen puheenjohtajana toimii entinen puheenjohtaja. Seuraavassa kokouksessa suoritetaan valinta vuoden 2020 puheenjohtajaksi.

3. Työryhmän sihteeri

Kuvailun asiantuntijaryhmien sihteereinä toimivat Kansalliskirjaston edustajat ja heidät nimetään samalla kun vahvistetaan työryhmien jäsenet uudelle toimintakaudelle. KUMEn sihteerinä 2020-2021 toimii Minna Kantanen.

Tämän kokouksen sihteerinä toimii Kiti Vilkki-Eriksson.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin

5. Ilmoitusasiat

Menneet tapahtumat:

Talonmiehen tuokio 11.2. [Videotallenne](#)
AMKIT-webinaari 13.2.

Tulevia tapahtumia:

Talonmiehen tuokiot 21.4.
Talonmies-Extrat 12.3. ja 28.5.
Melinda-päivä 14.5.

6. KUMEAn toimintakertomus 2019 ja toimintasuunnitelma 2020

Lue täältä: <https://www.kiwi.fi/x/LoIKCQ>

Sihteeri esittelee KUMEAn toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman 2020 Tiedonhallinnan ohjausryhmän kokouksessa 4.3.

7. KUMEAN edustus SLM-sanastotyöryhmässä

Valittiin Anna Viitanen KUMEAn edustajaksi SLM-sanastotyöryhmään.

8. Kuvailun asiantuntijaryhmien välinen yhteistyö ja sen tiivistäminen

Esityslistat julkaistaan ennakkoon Kansalliskirjaston keskustelufoorumilla <https://foorumi.kiwi.fi>

Miten yhteistyötä voisi tiivistää?

- Luetaan muiden työryhmien kokouspöytäkirjat. Omissa kokouksissa yhtenä kohtana "Muiden asiantuntijatyöryhmien esityslistat ja pöytäkirjat"
Yhteiskokouksia tarpeen mukaan, korkeintaan 1-2 kokousta/vuodessa

Seuraava Kuvailun asiantuntijaryhmien yhteiskokous 31.3.2020 <https://www.kiwi.fi/x/TINVCQ>

9. Kuvailustandardiryhmän kokous 28.1.2020

Kustin kokouksen muistio <https://www.kiwi.fi/x/DYAKCQ>

Kusti aloittaa kuvailutasojen laatimisen 10.3. kokouksessa - Kuvailutasojen soveltamisprofiili <https://www.kiwi.fi/x/v4NzC>

RDA-linjaukset 2019-2020 <https://www.kiwi.fi/x/6YhJBg>

KUMEAn osuus linjausprosessissa: *Kuvailusääntöpalvelu tekee alustavat linjat teoksen, ekspression, manifestaation ja kappaleen lukuihin ja laittaa kommentoinnille ja lisälinjaamiselle Kumeaan. Kumea miettii esimerkkejä.*

10. Varastotietojen ohje

Ohje on vielä kirjastojärjestelmien käyttöönottojen vuoksi keskeneräinen. Ohje julkaistaan alkuvuonna.

11. Kirjastojen kysymyksiä

1) Kysymys: Osakentän \$I (Teoksen kieli) käyttö käännösteoksissa?

Tarvittaisiin selkeitä ohjeita osakenttä I:n käytöstä käännösteoksissa kentissä 7xx- ja 8xx. Milloin käytetään ja milloin ei – ja miksi.

VASTAUS

Osakenttää \$I (Teoksen kieli) käytetään silloin kun ilmaistaan ekspressioden suhteita. Näistä ohjeistetaan tarkemmin tulevilla koulutustapahtumissa.

2) Kysymys: Kun artikkelin kirjoittajat mainitaan nimiösivulla, mitä merkitään 245\$c osakenttään?

Jos artikkelien kirjoittajat on mainittu nimiösivulla, saako ne silloin tallentaa 245c-kenttään?

VASTAUS

Pääsääntöisesti ei, paitsi silloin kun artikkelin kirjoittajat on myös koko kokoomateoksen toimittajia.

3) Kysymys: Kaksi julkaisua, sama EAN koodi tai eri koko - kuvaillaanko vain yhtenä manifestaationa?

EAN-koodilla 746775036744 löytyy Melindasta kaksi versiota Uno-pelistä ja minulla on kädessä kolmas joka on ilmeisesti vuodelta 2019. Tämä eroaa kuitenkin sen verran ettei tässä ole samoja kieliä ollenkaan. Tehdäänkö näistä uusi tietue vaikka aineistossa sama koodi onkin? Toinen kysymys: Halli Galli pelissä 6430018272146 on ilmeisesti kotelo pienentynyt mutta sisältö on käsittääkseni sama – laitetaanko ne kuitenkin samaan tietueeseen eli vaikuttaako pelkät ulkoiset muutokset lautapeliin kuvailussa?

VASTAUS

EAN-koodi ei ole manifestaatiota vastaavalla tavalla yksilöivästi identifioiva tunnus kuin ISBN-numero. Siksi sama EAN-koodi ei samalla tavoin rajoita uusien tietueiden luomista kuin sama ISBN-numero.

Jos kuvailtavassa tuotteessa on tapahtunut suuria muutoksia esimerkiksi haettavissa elementeissä (kuten kielet), tuotteesta pitäisi tehdä uusi tietue. Näin uudet elementit saadaan haun piiriin. Sen sijaan esimerkiksi ulkomuotoon liittyvistä pienistä muutoksista voi huomauttaa aiemman tietueen 500-kentässä. Huomautuksessa ilmoitetaan myös missä tuotteen versiossa muutokset ilmenevät.

4) Kysymys: Miten merkitään "Vertaisarvioitu", jos sitä ei löydy aineistosta?

Voiko "Vertaisarvioitu" huomautuksen tallentaa tietueeseen, vaikka sitä ei ole itse julkaisuun mihinkään kohtaan merkitty eikä asia käy esim. esipuheesta ilmi.

VASTAUS

Jos on varma, että aineisto on vertaisarvioitu vaikka asiasta ei ole merkintää aineistossa, voi huomautuksen tallentaa tietueeseen. Huomautuksen perään on hyvä merkitä lähde, josta tieto on peräisin, esimerkiksi 500__a Vertaisarvioitu. <https://isupress.org/submissions#Submitting>.

5) Kysymys: verkkoaineistojen eri tiedostomuodot - kuvailu samaan tietueeseen vai ei?

Fennican e-kuvailijoille on tullut Melindassa vastaan tapauksia, joissa Fennican tekemään verkkomonografian kuvailuun on toinen kuvailija lisännyt toisen verkkoversion 020-kentän (esim. melindaID 016512422).

KUMEAlta toivottaisiin täsmennystä verkkomonografioiden eri ilmiäsuojien kuvailuun. KUMEAn verkkoaineiston kuvailuohjeen mukaan verkkoversion jokainen ISBN merkitään omaan 020\$a-osakenttään. Toisaalta kuitenkin formaatin mukaan *Kaikki kuvailun kohteeseen kuuluvat, samaa ilmiäsuoa koskevat ISBN-tunnukset voidaan haluttaessa merkitä, jolloin kenttää toistetaan. Sidotun ja nidotun ISBN-tunnukset voidaan siis merkitä samaan tietueeseen, jos manifestaatiot eivät muuten eroa toisistaan. Saman julkaisun muiden ilmiäsuojien ISBN-tunnukset merkitään 776-kenttään.*

Epäselväksi jää, missä kulkee eri ilmiäsuojien välinen raja verkkoaineistojen yhteydessä. PDF ja EPUB eivät vastaa toisiaan samalla tavalla kuin nidottu ja sidottu. Niissä on usein eri sivumäärä ja ne toimivat eri ohjelmilla.

Fennica tekee eri verkkoversioille omat kuvailunsa, joten molempien formaattien lisääminen Fennica-tietueeseen ongelma. Tämä on tärkeää senkin takia, ettei meillä välttämättä ole molempia versioita vapaakappalearkistossa.

VASTAUS

Samaa ilmiäsuoa koskevat tunnukset voi viedä samaan tietueeseen, jos niiden ydinelementit ovat samat. Jos ne poikkeavat toisistaan, tai molemmat versiot eivät ole käsillä, merkitään tietueeseen vain toisen verkkoaineiston tunnus. Se, mitä kullakin kirjastolla on saatavana, on löydettävä saatavuustiedoista tms.

6) Kysymys: Päänimekkeen merkitseminen: "Minusta. Minuksi." ja "LOIRI."

978-952-69156-1-6 voiko nimekkeen jättää kuten julkaisussa 'Minusta. Minuksi.'? Entä miten nimeke jäljennetään, kun nimekkeessä on sana suuraakkosin, esimerkiksi 'LOIRI'?

VASTAUS

Sekä 'Minusta. Minuksi.' että 'LOIRI.' ovat päänimekkeitä. RDA 2.3.2.7 ohjeistaa päänimekkeen merkitsemisestä: *päänimeke merkitään soveltaen kohdan 2.3.1 perusohjeita*. RDA 2.3.1.4 ohje nimikkeen merkitsemisestä sanoo: *Nimeke jäljennetään kuvailuun siinä muodossa, missä se esiintyy tiedonlähteessä. Merkitsemisessä sovelletaan kohdan 1.7 ohjeita kirjoitusasusta.*

RDA 1.7 alta löytyvät nämä ohjeet:

1.7.2 Isojen kirjainten käyttö

Sovelletaan liitteessä A annettuja ohjeita isojen kirjainten käytöstä.

1.7.3 Välimerkitys

Tiedonlähteessä esiintyvä välimerkitys jäljennetään kuvailuun.

Poikkeukset

1. Tietoelementtejä erottava välimerkitys. Tiedonlähteessä käytetty välimerkitys, joka erottaa eri kuvailuelementteinä merkityt tiedot toisistaan, jätetään merkitsemättä.
2. Tietoelementtien yksittäisiä tietoja erottava välimerkitys. Tiedonlähteessä käytetty välimerkitys, joka erottaa yksittäiset tiedot toisistaan, jätetään merkitsemättä.

Tapaus 'Minusta. Minuksi.' Jäljennetään kuvailuun sellaisenaan

- 1.7.3 poikkeus 1.: Ei poikkeusta, sillä 'Minusta. Minuksi.' muodostaa vain yhden kuvailuelementin, päänimekkeen
- 1.7.3 poikkeus 2.: Ei poikkeusta, sillä 'Minusta. Minuksi.' päänimekkeen sisällä ei tarvitse erotella yksittäisiä tietoelementtejä.

245 10 \$a Minusta. Minuksi. / \$c Sari Hakko.

Tapaus 'LOIRI.' Jäljennetään kuvailuun sellaisenaan.

- välimerkityksessä pätevät samat säännöt kuin edellä
- Manifestaation nimekeen kirjoittamisesti ohjeistetaan kohdassa RDA A.4.1. Tälle säännölle sallitaan myös poikkeus: "*Isojen kirjainten poikkeava käyttö. Jos nimekkeessä käytetään isoja kirjaimia vakiintuneesta käytännöstä poikkeavalla tavalla, merkitään kuvailuun lähteessä käytetty nimekkeen muoto.*"

245 10 \$a LOIRI. / \$c Jari Tervo.

Jari Tervo

LOIRI.

Manifestaation nimiösivu

12. Kevään kokoukset

- 1.4. Kirjastopalvelun kokoushuone. Kalasatama
- 31.3. Kuvailun asiantuntijaryhmien yhteiskokous
- 11.5. Kaisa-talo, huone 7063
- 12.5. Kansalliskirjasto, Fabianian kokoushuone
- 3.6. Kansalliskirjasto, auditorio
- 4.6. Kansalliskirjasto, Fabianian kokoushuone